

CUVANTAREA D-LUI MINISTRU NISTOR LA ANIVERSAREA
DE 19 ANI DELA UNIREA BUCOVINEI CU PATRIA
MAMA DIN 28 NOEMBRIE 1918.

Ion I. Nistor

2600. / /

60

Sărbătorim astăzi 19 ani dela memorabila zi în care, tot ce avea Bucovina mai distins ca simțire și intelectualitate, se întrunise în Sala de Marmoră a Mitropoliei din Cernăuți, pentru a vota, într'un elan demn de marele moment istoric, Unirea necondiționată a Bucovinei cu Patria Mamă și a aduce omagii de dragoste și recunoștință pentru Regele Desrobitor, Ferdinand I și pentru armata română biruitoare.-

După aproape două decenii, putem desprinde mai clar însemnătatea covârșitoare a acelu memorabil act istoric, putem analiza acea suită de fapte și jertfe ce a dus la realizarea lui, și care constituie în sine cea mai glorioasă pagină din istoria Bucovinei.

Cu aceste dovezi de iubire și devotament pentru România Mare, ce s'au manifestat prin trecerea graniței a sutelor de voluntari bucovineni, înrolați apoi în rândurile armatei române și culminând cu gestul eroic al lui Ion Grămadă la Cireșoaia, poporul român din această provincie se poate mândri, de a fi contribuit și el ~~semp~~ în mod simbolic la răscumpărarea libertății naționale.-

În ziua de 28 Noembrie 1918, glasul unanim care rostia atașamentul dorit și definitiv al Bucovinei către Patria Eliberatoare, cădea grav și impresionant și trezia ecouri de veacuri în inimile noastre.-

Acele ecouri ~~de~~ mărturisesc strălucitele epoci de vitejie românească, de ale căror glorioase urme pământul Bucovinei e plin, le auzim și astăzi, mai clar, în unison cu răsuflarea largă a

~~teată țara românească.~~ *a României întregi.*

Ce am făcut Azi, în acest solemn moment de reculegere, să ne întrebăm, pentru a integra sufletul acestei provincii în marea comunitate românească ?

În primul rând am executat cu dragoste și hotărâre comandamentele istorice ce trebuiau să se îndeplinească și cari s'au îndeplinit.

Realipirea politică a Bucovinei la Patria Mamă aduse cu sine, în virtutea practicei vechi a ~~sfintei~~ bisericii strămoșești reintrarea Arhiepiscopiei și Mitropoliei Bucovinei în Sfântul Sinod al bisericii române autocefale, de unde a fost smulșă odată cu teritoriul în vremurile triste ale răpirii.

Deodată cu această reîncorporare sinodală s'a desăvârșit mai mult și caracterul românesc al bisericii din Bucovina prin legea de organizare bisericească din 1925.-

Universitatea Cernăuțeană a fost primenită cu elemente românești în locul profesorilor străini cari refuzaseră să primească cetățenia română.-

Activitatea științifică la acest înalt așezământ de cultură se desfășoară într'un spirit național, care influențează fericit tinerele generații ce se perindă, dornice de învățatură și lumina ce o primesc dela scumpa lor Alma Mater.-

Distinși profesori din țara veche se întrec într'o nobilă emulație cu colegii lor din Bucovina în râvna de-a îmbogăți știința ~~românească~~ cu cercetări noi și de a crea dela început acea atmosferă de culturalitate românească, prielnică investigațiilor și preocupărilor științifice.

Colecțiile tot mai voluminoase ale publicațiilor periodice: „Codrul Cosminului”, „Analele Facultății de Științe”, „Candela” și „Revista de Pedagogie”, pentru a nu cita decât pe cele mai importante, stau mărturie despre seriozitatea și continuitatea tot mai spornică a străduințelor de știință în Bucovina.-

Un alt fapt de mare însemnătate pentru viața universității cernăuțene a fost așezarea ei sub ~~protecția~~ și obläduirea Augustului nostru Suveran, care a binevoit să îngăduie ca Universitatea să poarte numele M.S.Regelui Carol al II-lea, Magnificul ei Protector.-

Înaltul așezământ de cultură a intrat cu aceasta definitiv în ritmul de gândire și preocupări a celorlalte universități surori din București, Iași și Cluj.

Pe lângă noua universitate ~~românească~~ s'au reorganizat în așezăminte de învățatură românească, școalele secundare, școala normală de băieți și fete, și s'a așezat pe vechi temelii românești întreg învățământul primar. Un Teatru Național și un Conservator de Muzică și Artă Dramatică au luat ființă la Cernăuți și activează pentru ~~cultura~~ ^{trăzirea} spiritului artistic românesc.-

Reviste ca "Junimea Literară" și ~~mai multe~~ publicațiuni românești sunt deschise pentru talentele literare și pentru îndeletnicirile lor beletristice.-

În ceea ce privește justiția, Bucovina a fost înzestrată încă din 14 Mai 1919 cu o Curte de Apel la Cernăuți, care, prin felul cum a fost organizată, cu magistrați distinși din Regat și cu tot ce Bucovina avea mai select în magistratură, a însemnat o frumoasă biruință românească în această parte a țării.-

Activitatea binefăcătoare a noiei Curți de Apel s'a extins apoi asupra județelor Dorohoi, din Vechiul Regat și Hotin din Basarabia, contribuind astfel la o unificare reală în spirit de dreptate românească.-

Reforma agrară eu împroprietărirea a peste 100.000 familii țărănești, a fost o dreaptă măsură de mare utilitate publică, dar și de reparare a nedreptăților istorice.

La această măreață operă de dreptate socială s'a mai adăugat și legea conversiunii datoriiilor agricole, care a creat Bucovinei un regim de favoare față de toate celelalte regiuni.

ale patriei noastre întregite.-

Un alt factor de românizare și educație națională, a fost, dela triumfala ei intrare în Bucovina, armata română.-

Regimente și batalioane de toate armele, repartizate în orașele și târgurile noiei provincii, s'au distins printr'o ținută demnă, au impus prin spiritul înalt de disciplină și înțelegere a tuturor problemelor sociale, fiind în permanentă colaborare cu organele destinate a veghia asupra ordinii și liniștei publice.-

După 19 ani dela Unire, avem destulă perspectivă în timp să privim înfăptuirile românești din Bucovina, și să judecăm drumul ~~românesc~~ trasat de aceste instituții organizate în noua provincie, cari sunt fundamentele Statului Român, adică: Biserica, școala, Magistratura și Armata.-

Este un drum sănătos, larg, drumul străbătut, având la obârșie sentimentul puterii românești și un ideal concentric înainte, acel al desăvârșirii ^{și} al înprospătării prin fapte și jertfe a educației naționale.-

Astăzi, când plini de emoție sărbătorim solemn al 19-lea popas pe acest drum, datorii suntem să ne gândim cu evlavie și recunoștință la înfăptuitorul Unirii, Regele Ferdinand I, la sfetnicii săi devotați în frunte cu Ion I.C.Brătianu, ^{și} Iancu Flondor și la toți cei cari au contribuit la pecetluirea definitivă al marelui act al Unirii.

Viața lor să ne rămână pilduitoarea, iar amintirea lor să fie eternă. Puțini eram atunci, mulți suntem astăzi, gata ca și acum 19 ani la orice muncă și la orice jertfă pentru reîncaadrarea scumpei noastre provincii în ritmul comun de gândire, de simțire și de muncă românească.-

In această zi de sărbătoare, gândurile de bine ale tuturor Bucovinenilor se îndreaptă, pline de admirație și recunoștință, spre ~~Regalul~~ M.S. Regele Carol al II-lea; astăzi depărta-tele cătune de munte, orașele și satele de șes, ridică imnurile lor de slavă spre cer; astăzi, în ziua Unirii, cetățenii Bucovinei se roagă pentru ^{Părintele lor} cărmuitorilor lor și-I urează sănătate desăvârșită și bogați ani de domnie, pentru întărirea Unirii și pentru binefacerile politice, economice și naționale ce decurg din ea.-

Aniversarea Unirii în acelaș timp o apoteoză și o inaugurare; apoteoza muncii regale în serviciul neamului și inaugurarea unui an nou, activ și creator, piatră de temelie pentru veacurile de mărire ale țării românești.-

Și fiindcă suntem stăpâniți de acest simțământ, noi iubim pe Regele nostru și-l admirăm, fiindcă gloria regală reîmprospătează strălucirea coroanei lui Ștefan cel Mare.

Așa L'au aclamat Bucovinenii la Bucșoia, când le-a făcut marea cinste să poposească o zi în mijlocul lor și să primească investitura de Mare Vornic al Arcășimii.-

Insuflăit de acelaș elan și de aceeași încredere, cu care am pășit la drum acum 19 ani; mărturisim în această zi festivă sentimentele de dragoste și loialitate ale întregii Bucovine pentru scumpul nostru Suveran, strig din suflet:

TRAIASCA M.S. REGELE CAROL AL II-LEA

TRAIASCA ^{Maria Sărbătoare} MARELE VEOVOD DE ALBA IULIA

~~TRAIASCA~~ BUCOVINA PENTRU TOTDEAUNA UNITA

CU PATRIA MAMA.

*Traiasca, orare
și înflorirea*